

Джеръм К. Джеръм

Арендата на „Кръстосаните
ключове“

Това е разказ за един епископ: такива разкази има много.

Веднъж в неделя епископът трябваше да произнесе проповед в катедралата „Свети Павел“. Случаят бе особено тържествен и всички благочестиви вестници на кралството поръчаха на своите специални кореспонденти репортажи от богослужението.

Единият от репортерите имаше толкова почтен вид, че на никого не би минало и през ум да го вземе за журналист. Обикновено смятаха, че е член на Съвета на графството или – в най-лошия случай – архидякон. В действителност, той бе човек далеч не безгрешен и пристрастен към джина. Живееше в Боу и в неделята, за която става дума, излезе от дома си в пет часа вечерта и се отправи към мястото на важното събитие.

Да се върви пеш във влажната и прохладна неделна вечер не е твърде приятно; кой ще го упрекне за това, че по пътя веднъж или дваждой се спираше и поръчваше за повдигане на духа си по някоя и друга чашка от любимото свое питие! Приближавайки до „Свети Павел“, той установи, че има още дващсетина минути на разположение – време напълно достатъчно, за да обърне още една, последна чашка. Минавайки през тесния двор, долепен до черковния, откри тихо заведенище и, влизайки в бара, прошепна тихо, наведен над тезгяха:

– Моля ви, мила, един горещ двоен джин.

Гласът му бе изпълнен с кроткото самодоволство на преуспяващ свещеник; маниерът на поведение говореше за висока нравственост, скована от нежеланието да бъдат излишно привлечени странични погледи. Бюфетчицата, на която тези маниери и неговата външност направиха впечатление, го посочи на собственика на бара. Собственикът крадешком хвърли поглед към тази част от лицето на посетителя, която се виждаше между закопчаното догоре палто и спуснатата ниско над очите шапка. Учуди се, че такъв възпитан и скромнен на вид джентълмен изобщо знае за съществуването на джина.

Задължението на бармана обаче се състои в това да обслужва, а не да се учудва. Джинът бе подаден и изпит. И бе харесан. Джинът бе отличен: като истински познавач, репортерът определи това веднага. Нещо повече, джинът толкова му се хареса, че той реши да не пропуска случая и да поръча още една чашчица. И тъй – повтори, а може би и потрети, след което влезе в катедралата, отпусна се на пейката с готов бележник и зачака началото на службата.

По време на богослужението го овладя онова безразличие към всичко земно, в каквото човек изпада само под влиянието на религията и на алкохола. Той чу как добрият епископ прочете стих от Библията –

темата на своята проповед – и веднага записа този стих в бележника си. После чу още: „шесто и последно...“ – и това записа също. Но като погледна в бележника, удиви се къде са се дянали „първо“ и тъй нататък – до „пето“ включително. Все още седеше и се чудеше, когато изведнъж видя, че всички стават и се готвят да си тръгнат. Едва сега загоря, че е проспал цялата важна част на проповедта.

И какво да прави сега? Той представяше един от водещите клерикални вестници. Тази вечер трябваше непременно да предаде пълен отчет за проповедта. Хвана за рамото един преминаващ по пътищата църковен служител и с трепет го запита дали още не си е отишъл епископът. Служителят отвърна, че не още, но се готви да си отиде.

– Необходимо ми е да го видя още сега! – възкликна развълнуваните репортер.

– Това е невъзможно – отвърна служителят. Репортерът обезумя.

– Кажете на епископа – развика се той, – че един разкаян грешник жадува да беседва с него във връзка с току-що произнесената проповед. Утре ще бъде късно.

Служителят се трогна; епископът също. Той каза, че ще поговори с грешника.

И щом го въведеха при епископа, репортерът със сълзи в очите му разказа цялата истина – премълчавайки само за джина.

Той обясни, че е беден човек, че със здравето никак не е добре, че цяла нощ не е спал и че е изминал пеша целия път от Боу дотук. Особено наблегна на това, че ако не успее да приготви репортажа си за проповедта, то ще има ужасни последствия и за него, и за семейството му. На епископа му стана жал. И още – искаше му се отчетът за тази проповед да се появи във вестника.

– Надявам се, че случаят ще послужи за урок и вие вече няма да спите в църквата – каза с покровителствена усмивка. – За щастие, нося със себе си своите предварителни записки и ако обещаете да се отнасяте с тях много внимателно и да ми ги върнете рано сутринта, то аз ще ви ги дам.

С тези думи епископът разтвори и протегна на репортера кожена черна чантичка, където бе ръкописът, акуратно свит на тръбичка.

– По-добре вземете и чантичката – добави епископът. – Само ми донесете и едното, и другото утре сутринта по-раничко.

Когато репортерът обследва съдържанието на чантичката на светлината на лампата в притвора, той едва повярва на своето щастие. Записките на добросъвестния епископ бяха толкова подробни и четливи,

че фактически не отстъпваха на никаква статия. В ръцете си репортерът държеше готов материал. Остана толкова доволен от себе си, че реши да се почерпи с още едно джинче. С такова намерение се отправи към спомнатото вече по-горе заведение.

– Вашият джин е наистина прекрасен – каза на бюфетчийката, след като гаврътна питието. – Дали да не си поръчам, миличка, още една чашка?

В единайсет часа съдържателят учтиво, но твърдо го помоли да напусне бара и репортерът се надигна с помощта на момчето-прислужник и прекоси двора. Когато той си отиде, съдържателят забеляза на същото място, където бе лежал посетителя спретната черна чантичка. Разглеждайки я от всички страни, той забеляза между дръжките ѝ медна пластинка – там бе гравирано името и титлата на собственика ѝ. Съдържателят отвори чантичката и видя акуратно свития на руло ръкопис, а в горния десен край на първата страница – отново името, но сега придружено и от адреса на епископа.

Съдържателят подсвирна и дълго стоя с широко отворени кръгли очи, вперени в отворената чанта. После намъкна палтото си, нахлупи шапка, взе чантичката и излезе от бара, смеейки се гръмко. Минавайки през двора, той позвъни на вратата в дома на настоятеля.

– Съобщете на господин свещеника – каза на слугата, – че трябва непременно да го видя. Не бих го безпокоил по това никакво време, ако работата не беше толкова важна.

Поведоха съдържателя на бара нагоре по стълбите. Като затвори вратата зад гърба си, той почтително се покашля.

– Е, мистър Питърс (нека го наречем Питърс) – попита настоятелят, – какво има?

– Сър – отвърна мистър Питърс, внимателно подбирайки думите си. – Аз във връзка с арендата. На вас, на джентълмените се надявам, някак си да го уредите и арендата ми да бъде за двайсет и една година, а не за четиринайсет.

– Господи боже! – възкликна настоятелят, възмутено скачайки от мястото си. – Нима сте дошли при мене в единайсет часа през нощта и на всичкото отгоре в неделя, за да ми говорите за своята аренда?

– Не само за това, сър – отвърна Питърс, без да губи самообладание. – Има още една работица, за която ми се иска да си поприказваме – ето я – с тези думи той постави пред настоятеля чантичката на епископа и разправи цялата история.

Настоятелят гледеше мистър Питърс, а мистър Питърс гледеше

настоятеля.

– Тук трябва да има някаква грешка – каза настоятелят.

– Никаква грешка – заяви Питърс. Щом го забелязах, веднага загреях, че тука работата не е чиста. При нас такива не се отбиват и видях, че си крие лицето. Ако това не е нашия епископ, значи нищо не разбирам от епископи. Пък и после – нали това е неговата чанта, а това неговата проповед.

Мистър Питърс скръсти ръце пред гърдите си и зачака отговора на настоятеля. Настоятелят размишляваше. В историята на църквата подобни случаи са известни. Какво пречи да се повтарят?

– Някой друг освен вас знае ли за това?

– Никой – отвърна Питърс. – Засега.

– Струва ми се... на мене и се струва, мистър Питърс – каза настоятелят, – че ние ще успеем да удължим вашата аренда до двайсет и една.

– Съречно ви благодаря, сър – каза мистър Питърс и си отиде.

На следващата сутрин настоятелят се яви при епископа и постави пред него чантичката.

– А-а – весело каза епископът, – значи той го праща по вас?

– Да, сър – отговори настоятелят. – И слава богу, че го донесе именно на мен. Смятам за свой дълг – продължи настоятелят, – да съобщя на ваше преосвещенство, че са ми известни обстоятелствата, при които сте се разделили с тази чантичка.

Погледът на настоятелят бе суров и епископът смутено се засмя.

– Може би не биваше да постъпвам така – каза той примирително, – но нищо. Всичко е хубаво, щом свършва добре.

Настоятелят не издържа.

– О, сър! – възкликна той с жар. – В името на създателя... заради нашата църква... заклинам ви никога повече да не допускате това.

Епископът се разгневи.

– Ама за какво става въпрос? Що за шум вдитате за някакви дреболии! – извика той, но срещайки страдалческия поглед на настоятеля, замлъкна.

– Как попадна у вас тази чанта? – попита след миг.

– Донесе ми я съдържателят на „Кръстосаните ключове“ – отговори настоятелят. – Вчера вечерта сте я оставили там.

Епископът отвори уста и тежко се отпусна на стола. Като дойде на себе си, той разказа на настоятеля как в действителност е станало всичко – и настоятелят до ден днешен се старее да повярва в това.

КРАЙ

© Екатерина Димитрова, превод от английски

Jerome K. Jerome
The Lease of the “Cross Keys”, 1894

Сканиране, разпознаване и редакция: Теодора, 2008

Публикация

Джеръм К. Джеръм. Джентълмени и привидения. Разкази
Съставителство и превод: Екатерина Димитрова
Selekt ABC, София, 1993
Печат: Полипринт, Враца
255 с.

John Ingerfield and Other Stories, 1894

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6752>]